

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 11 Ebrill 2016

YN BRESENNOL:	Cynghorydd R. Meirion Jones (Cadeirydd) Cynghorydd Gwilym O Jones (Is-Gadeirydd) Y Cynghorwyr Jim Evans, Ann Griffith, Victor Hughes, Llinos Medi Huws, R Llewelyn Jones
WRTH LAW:	Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 Pennaeth Gwasanaethau Oedolion Pennaeth Trawsnewid Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Rheolwr Sgriwtini (BS) Rheolwr Sgriwtini Dros Dro (AD) Rheolwr Gwasanaeth (Anabledd Dysgu a Iechyd Meddwl) (BW) Swyddog Pwyllgor (SC)
HEFYD YN BRESENNOL:	Cynghorydd Alwyn Rowlands (Deilydd Portffolio ar gyfer Busnes, Trawsnewid Perfformiad, Cynllun Corfforaethol ac Adnoddau Dynol) Cynghorydd Aled Morris Jones (Deilydd Portffolio ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol a Tai)
YMDDIHEURIADAU:	Dim

1 DATGANIADAU O DDIDDORDEB.

Gwnaed datganiad o ddiddordeb personol yn eitem 4 gan y Cynghorydd R Meirion Jones oherwydd ei fod wedi gweithio gyda Gateways.

2 CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD A'R IS-GADEIRYDD

Gofynnodd yr Is-gadeirydd am i enwau'r Aelodau Etholedig sy'n gwasanaethu ar y Byrddau Rhaglen a'r Byrddau Trawsnewid gael eu cynnwys yn Eitem 2 ar gyfer pob Pwyllgor.

Gweithredu:

Fel y nodir uchod.

3 COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 14 MAWRTH, 2016

Cadarnhawyd bod cofnodion cyfarfod diwethaf y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 14 Mawrth yn gywir yn amodol ar y canlynol: -

Materion yn codi:-

Eitem 3 – Cofnodion – Cyfarfod 1 Chwefror, 2016

Eitem 9 – Cofnodion – 1 Rhagfyr, 2015 – Gwerthusiad Blynyddol AGGCC o Berfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2014/15

Dywedodd y Cadeirydd fod gwybodaeth sy'n ymwneud â'r uchod bellach wedi dod i law ac yr adroddir yn ôl i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn ei gyfarfod nesaf.

Gweithredu:

Fel y nodir uchod.

4 GWASANAETH ANABLEDD DYSGU – TRAWSNEWID

Cyflwynwyd – adroddiad y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion ar y gwaith o drawsnewid y tîm Anableddau Dysgu.

Adroddodd y Rheolwr Gwasanaeth fod y Gwasanaeth yn cael ei ddarparu mewn partneriaeth â'r bwrdd iechyd gan y Tîm Anableddau Dysgu Cymunedol (TADC), sy'n darparu gwasanaeth cynhwysfawr i unigolion a theuluoedd, gan alluogi pobl i fyw'n annibynnol gyda chefnogaeth yn y gymuned. Mae'r Gwasanaeth Anableddau Dysgu yn hyrwyddo egwyddorion Strategaeth Anfantais Feddyliol Cymru Gyfan 1984, sy'n gosod y fframwaith o fewn model cymdeithasol o ofal a ategir gan ddull o weithredu sy'n seiliedig ar hawliau.

Gofynnwyd am eglurhad ar y materion canlynol:-

- A yw'r trothwy ar gyfer y Gofrestr Anabledd Dysgu yn cael ei benderfynu'n lleol ynteu'n genedlaethol, ac a yw'n newid yn unol â'r adnoddau sydd ar gael? Ymatebodd Rheolwr y Gwasanaeth trwy ddweud fod y trothwy yn cael ei benderfynu'n genedlaethol, a hynny trwy asesiad tair rhan, sef prawf IQ, sgiliau ac anghenion cymdeithasol. Dywedodd hefyd nad oedd y trothwy yn newid pan fo adnoddau'n cynyddu neu'n gostwng.
- A yw'r ddarpariaeth gwasanaeth wedi dirywio dros y blynyddoedd diwethaf? Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth na welwyd dirywiad yn y ddarpariaeth a bod angen asesu a yw'r model cyfredol yn gynaliadwy ac yn diwallu anghenion unigolion.
- Trafodwyd cyllideb y Gwasanaeth Anableddau Dysgu ynghyd â gwariant cymharol gydag awdurdodau eraill. Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth fod y gwariant gros ar gyfer 2014/15 o gwmpas 8m ac y bu gostyngiad o tua 1.2m yn y gwariant dros 5 mlynedd. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion fod cyflawni canlyniadau yn hanfodol i gwrdd ag anghenion defnyddwyr gwasanaeth, a chadarnhaodd bod digon o arian ar gael i gomisiynu gwasanaethau. Mewn perthynas â materion cyllido ar y cyd â'r gwasanaeth iechyd, dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Oedolion fod unigolion yn cael eu hasesu o dan feini prawf penodol.
- Lleoliadau dros dro a pharhaol y tu allan i'r sir - ymatebodd y Rheolwr Gwasanaeth trwy nodi, o gyfanswm o 303 o bobl, fod 23 yn cael eu cefnogi y tu allan i Ynys Môn – 3 mewn ysbytai arbenigol, 1 o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl;

mae 11 mewn lleoliadau preswyl yn derbyn cymorth arbenigol oherwydd na ellir cwrdd â'u hanghenion yn lleol; mae 5 yn cael gofal mewn cartrefi arbenigol sy'n darparu gofal nyrsio oherwydd eu hanghenion iechyd aciwt.

- Taliadau am ofal nyrsio – fe soniodd y Rheolwr Gwasanaeth am y trefniadau presennol, gan gynnwys rôl y Cyngor Sir a Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr.
- Materion ariannu mewn perthynas â phrosiectau sy'n cyflawni Strategaeth Anabledd Dysgu Cymru Gyfan e.e. Tyddyn Môn.
- Darparu hyfforddiant ar gyfer Gweithwyr Cymdeithasol sy'n delio â materion aflonyddu ar sail anabledd a throseddau casineb. Cadarnhaodd y Rheolwr Gwasanaeth fod staff yn cael eu hyfforddi i fedru adnabod materion aflonyddu.
- Gwaith y Bwrdd Rhaglen Trawsnewid a gwelliannau a gynlluniwyd i'r Gwasanaeth ac o ran cynnwys rhanddeiliaid – dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth fod Mencap, sef un o'r rhanddeiliaid allweddol, yn rhan o'r gwaith o ddatblygu gwasanaethau yn y gymuned.
- Darparu gwasanaethau i bobl ifanc fel rhan o'r Rhaglen Anabledd Dysgu Gymunedol ar gyfer pobl ifanc dros 18 oed. Dywedodd y Rheolwr Gwasanaeth fod gan y Gwasanaeth gynlluniau trosiannol gyda'r Gwasanaethau Plant ar gyfer y trosglwyddiad i'r Gwasanaethau Oedolion pan fo pobl ifanc yn cyrraedd 18 oed.

Gofynnodd yr Aelodau am i gynrychiolydd o'r gwasanaeth iechyd ar y tîm TADC gael gwahoddiad i fynychu cyfarfod yn y dyfodol i adrodd ar faterion ariannu ar y cyd a rôl y gwasanaeth iechyd mewn perthynas â Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant.

Cytunodd yr Aelodau bod yr Aelodau hynny o'r Panel sy'n gwasanaethu ar y Byrddau Trawsnewid yn adrodd yn ôl i bob Pwyllgor Sgriwtini .

Gweithredu:

Fel y nodir uchod.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn:-

- **Derbyn y datganiad sefyllfa mewn perthynas â'r Gwasanaeth Anabledd Dysgu;**
- **Derbyn diweddariad 6 misol ar y gwasanaeth;**
- **Nodi'r datblygiadau a chrosawu rhagor o wybodaeth am y strategaeth ddatblygol ymhen 6 mis.**

5 DRAFFT O'R DDOGFEN GYFLAWNI FLYNYDDOL

Dygwyd sylw gan yr Aelod Portffolio ar gyfer Busnes, Trawsnewid Perfformiad, y Cynllun Corfforaethol ac Adnoddau Dynol at y prif bwyntiau yn fersiwn ddrafft y Ddogfen Gyflawni Flynyddol a gwahoddodd y Pwyllgor a'r Aelodau i wneud sylwadau ychwanegol ar faterion i'w cynnwys yn y Ddogfen Derfynol, cyn iddi gael ei chyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith nesaf.

Dywedodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes fod 7 maes blaenoriaeth y ddogfen drafft wedi eu nodi ar gyfer y flwyddyn i ddod yn erbyn y Cynllun Corfforaethol.

Cododd yr aelodau y materion canlynol yn y drafodaeth: -

1. Trawsnewid Gofal Cymdeithasol i Oedolion Hŷn

Holodd yr Aelodau am gost gofal dementia ar Ynys Môn a gofynnwyd am ddadansoddiad o'r cyllid ac adroddiad yn ôl i'r Pwyllgor.

Gweithredu:

Fel y nodir uchod.

2. Adfywio ein Cymunedau a Datblygu'r Economi

Canolbwyntiodd y drafodaeth ar y prosiect Wylfa Newydd a'r effaith ar swyddi a sgiliau. Byddai angen i'r Cyngor weithio gydag ysgolion i ddatblygu'r economi ac i sicrhau bod pobl ifanc yn dysgu'r sgiliau i'w paratoi ar gyfer cyfleoedd am swyddi yn y dyfodol.

3. Gwella Addysg, Sgiliau a Moderneiddio Ysgolion

- Nododd y Pwyllgor fod safonau ysgol wedi codi a bod cynnydd yn cael ei wneud.
- Ni fyddai Wylfa Newydd yn weithredol tan tua 2025, gan arwain at fwlch rhwng hyfforddiant a chyfleoedd gwaith yn y cyfamser. Nodwyd bod allfudiad pobl ifanc yn parhau i fod yn broblem a'i bod yn bwysig denu'r bobl ifanc hyn yn ôl i Ynys Môn.
- Nodwyd y dylid cyfeirio at Ysgol Aberffraw fel Ysgol Bro Aberffraw.

4. Cynyddu Opsiynau Tai a Lleihau Tlodi

Dim sylwadau.

5. Trawsnewid y Ddarpariaeth Hamdden a Llyfrgelloedd

Dim sylwadau.

6. Canolbwynio ar y Cwsmer, y Dinesydd a'r Gymuned

Gofynnwyd am eglurhad ar leoliadau gwaith y tu allan i brif swyddfeydd y Cyngor. Ymatebodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes y gall gweithwyr maes ddefnyddio canolfan hamdden neu lyfrgell i gael gafael ar wybodaeth. Mae'r broses yn debyg i'r drefn rhannu desgiau a gallai Aelodau etholedig wneud defnydd o'r gwasanaeth yn ogystal â staff.

7. Technoleg Gwybodaeth

- Nodwyd bod y Cyngor wedi lansio gwasanaeth Microsoft Lync i alluogi unigolion i gyfathrebu'n well.
- Cyfeiriodd y Pwyllgor hefyd at y broses o gyflwyno technoleg Citrix i gefnogi gweithio o bell a digonolrwydd yr adnoddau o fewn y Gwasanaeth TG. Nododd y Pennaeth Trawsnewid fod y dechnoleg hon eisoes wedi cael ei threialu yn y Gwasanaeth Iechyd yr Amgylchedd a'r Gwasanaethau Technegol. Adolygwyd y

gwasanaeth TG yn ddiweddar, gan gynnwys y lefelau staffio.

Cyfeiriodd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes at bwyntiau eraill a godwyd gan Aelodau – cynhesu byd-eang; defnydd o ynni; caffael, ffoaduriaid Syria ac ati. Dywedodd y byddai trafodaethau'n digwydd gyda Swyddogion perthnasol i benderfynu a oes capasiti i symud ymlaen ac ymgorffori'r materion hyn yn y Ddogfen Gyflawni ddrafft a nodi sut y bydd y ffrydiau gwaith hyn yn cael eu cyllido. **PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn argymhell i'r Pwyllgor Gwaith ar 25 Ebrill, 2016 y dylid cynnwys yr agweddau canlynol yn y drafft terfynol o'r Ddogfen Gyflawni Flynyddol:-**

- Ffrwd waith effeithlonrwydd ynni;
- Yr enillion a ddisgwylir o arferion caffael gwell;
- Ymateb y Cyngor i'r argyfwng ffoaduriaid sy'n dod i'r amlwg.

Cynigir hefyd y dylid trefnu sesiwn frifio ynghylch cyflawni'r ddogfen dan sylw ar gyfer yr holl Aelodau cyn y Cyngor llawn.

6 PANEL CANLYNIAD SGRIWTINI – RHEOLI DYLEDION

Cyflwynwyd – adroddiad terfynol y Panel Canlyniad Sgriwtini ar reoli dyledion.

Sefydlwyd y Panel Canlyniad Sgriwtini i archwilio trefniadau rheoli dyledion yr Awdurdod (gan gynnwys dileu dyledion) mewn mwy o fanylder. Strwythurwyd yr adolygiad yn unol â fframwaith polisi'r Awdurdod er mwyn sicrhau cadernid, a chynhaliwyd 7 cyfarfod o'r Panel rhwng mis Gorffennaf 2015 a mis Chwefror, 2016.

Mynegodd yr Aelodau bryder ynglŷn ag effaith casglu dyledion ar y bobl fwyaf bregus mewn cymdeithas, a chyfrifoldebau'r Cyngor o ran adennill dyledion a'i Strategaeth Gwrthdlodi. Ymatebodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) fod yna gysylltiad cryf rhwng Strategaeth Gwrthdlodi a Pholisi Casglu Dyledion y Cyngor. Dywedodd fod drafft o'r Polisi Casglu Dyledion wedi bod gerbron y Panel ond bod angen cwblhau'r Strategaeth Gwrthdlodi yn derfynol i fynd i'r afael â'r materion hyn. Cynhelir adolygiad ar hyn o bryd o'r gwasanaethau cynghori ar ddyledion a gynigir gan y Cyngor a chymerir casgliadau ac argymhellion yr adolygiad i ystyriaeth pan gwblheir y Strategaeth Gwrthdlodi a'r Polisi Casglu Dyledion.

Dywedodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) fod y gwasanaeth yn gweithio ar gynllun gweithredu i wella prosesau casglu incwm yn y tymor byr a'r tymor canol gyda'r nod o sicrhau bod cwsmeriaid yn talu i'r Cyngor yn y modd mwyaf effeithlon sydd ar gael e.e. taliadau dros y rhyngwyd, debydau uniongyrchol, taliadau dros system ffôn awtomataidd.

Crynhodd y Rheolwr Sgriwtini Dros Dro y tri phrif gasgliad gan y Panel fel a ganlyn. Cyfeiriwyd hefyd at yr 8 argymhelliad unigol a wnaed gan y Panel Canlyniad Sgriwtini:-

1. Mae'r prosesau a'r arferion bilio a chasglu incwm wedi gwella yn ddiweddar, ond roedd angen gwneud mwy er mwyn cynyddu canran y taliadau a wneir ymlaen llaw am wasanaethau;

2. Mae'r drafft o'r Ddogfen Bolisi ar reoli dyledion yn fan cychwyn da, ond roedd angen gwneud mwy o waith er mwyn sicrhau aliniad strategol gyda nodau a blaenoriaethau'r Cyngor;

3. Mae'r ymarferiad meincodi a gynhaliwyd gan y Panel ar yr arferion rheoli dyledion wedi ychwanegu gwerth at yr adolygiad Sgriwtini.

PENDERFYNWYD: -

- Cymeradwyo Adroddiad Terfynol y Panel Canlyniad Sgriwtini gyda'r 3 phrif gasgliad a'r 8 argymhelliad unigol;
- Bod yr Adroddiad Terfynol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 25 Ebrill, 2016.
- Dylai'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol adolygu cynnydd ar ddatblygiadau rheoli dyledion ymhen 6 mis.

7 PANELAU CANLYNIAD SGRIWTINI

Cyflwynwyd – adroddiad ac argymhellion y Panelau Canlyniad Sgriwtini mewn perthynas â'r canlynol:-

1. Diogelu Corfforaethol
2. Gofalwyr Oedolion Anffurfiol
3. Gosod Tai Cyngor

Adroddodd y Cadeirydd fod y Panel Gofalwyr Oedolion Anffurfiol wedi cael ei ddirwyn i ben ac erbyn hyn nid oes ond dau Banel Canlyniad Sgriwtini.

Dywedodd y Cadeirydd y byddai cyfarfod cyntaf y Panel Diogelu Corfforaethol yn cael ei gynnal ar 25 Ebrill, 2016. Nododd mai teitl cywir y Panel yw'r Panel Corfforaethol Diogelu Plant.

Adroddodd y Cyngorydd Gwilym O Jones ei fod wedi mynychu cyfarfod o'r Panel Gosod Tai Cyngor lle'r oedd Pennaeth y Gwasanaethau Tai a'r Rheolwr Gwasanaethau Technegol yn bresennol. (Cynhaliwyd y cyfarfod i gael dealltwriaeth o'r weithdrefn ar gyfer gosod tai cyngor a thai cymdeithasol, ac i weld a yw'r targedau yn gyraeddadwy, ac a oes angen gwella perfformiad).

Adroddodd y Rheolwr Sgriwtini y byddai angen newid y dyddiad amodol o 26 Ebrill a drefnwyd i gynnal y Panel Gosod Tai Cyngor.

PENDERFYNWYD derbyn Cylch Gorchwyl y ddau Banel Canlyniad Sgriwtini fel y nodir yn yr adroddiad ynghyd â'r enwebiadau i bob Panel fel y cytunwyd yn y cyfarfod diwethaf.

**Y CYNGHORYDD R MEIRION JONES
CADEIRYDD**